

Élő és megidézett csodák

Konrád György figurái

KÖNYV

Konrád György hivatásos rajongó. Megcsodál embereket, írókat, más művészeket, tudósokat, élőket és holtakat. Végigmustrálja őket. Megbámulja a külsejüket, megértheti a lelküket, a különbségeiket, és azt is, ami elviselhetetlen belőlük. Annyira közel hajol hozzájuk, hogy szinte mindent megkedvel bennük. Mintha sorozatfotót készítené róluk. Megmutatja egész alakjukat, de az arcukat is közel hozza, a ráncokra is rávilágít. Miközben magáról is vall.

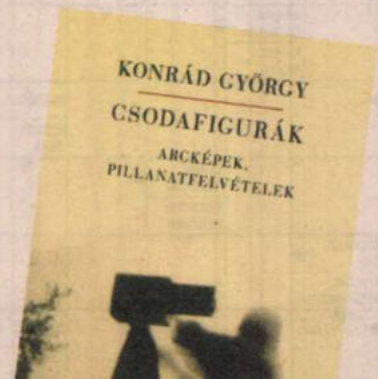
A Csodafigurák – Arcképek, pillanatfelvételek című, a Noran Kiadónál megjelenő kötetben régi emlékeket elevenít fel Konrád György, vagy éppen olyanokról elmélkedik, akiket személyesen nem is ismert. Nem ismereteket halmoz egymásra, hanem fenemód érzéki megállapításokat. Mondatai nyomán szinte látja az olvasó maga előtt Pilinszky János vékony alakját, akit majd elfűjt a szél, Susan Sontagot tizenötezer kötetes könyvtárában, amint mohón birtokolni akart minden könyvet, Bertold Brechtet, aki nemzedékével együtt kissé katonás volt, vagy Makk Károlyt, aki a Margitszigeti Nagyszállóból járt a forradalomba forgatni, és a legszebb színésznők voltak a társnői.

Konrád persze értelmez, elemez, de közben kiskölyökként bámul portréinak alanyaira, mindet izgalmas jelenségnek, sosem volt tünémenynek látja, akitől tűzbe lehet jönni, aki a világ hetedik csodája. Konrádnak nem kell várnia a csodát, itt vannak, vagy itt voltak vele embertársai személyében, csak rájuk kell gondolnia, elő kell hoznia őket a homályból, és máris teljes plasztikusságukban megjelennek előttünk.

Ryszard Kapuscinskiak például – aki író-riporterként bejárta a világot, diktatúrákban, háborúkban, forradalmakban és ellenforradalmakban forgolódott, többször halálra ítélték, de mindig megmenekült – éppen a háta fájt cudarul, amikor Konrád találkozott vele. És ez a hátfájás sem mellékes, a hihetetlen temperamentum és intelligencia összekapcsolódik a testi kínokkal. Ahogy Hernádi Gyula ötletpetárdái is izgalmasabbá váltak attól, hogy egy kifogástalanul vasalt, öltönyös úr adta elő őket. De **Eörsi István** portréja is teljesebb lesz attól, hogy a halálos kórtól meggyötört ember is még mindig hogyan lázadt a tőle megszokott hevülettel. A kötet legutolsó írását előszóban is hallottam előadni Konrádtól, amikor a Műcsarnokban magát még élve felravataloztató színész-rendezőtől, Halász Pétertől búcsúzott. Halk volt, szinte maga elé motyogott, mégis erőteljes. Múlt időben beszélt az akkor még előről, aki hallotta őt.

Akik eltávoztak, azokat viszont visszaidézi a jelenbe. Itt vannak előttünk, mintha élnének.

BÓTA GÁBOR

Konrád György: Csodafigurák
Noran Kiadó, 2006, 288 oldal,
2999 forint